

LATVIJAS PAŠVALDĪBU SAVIENĪBA

Mazā Pils iela 1, Rīga, LV-1050
Tālr. 67226536, fakss 67212241
e-pasts: lps@lps.lv
www.lps.lv

Nod.maks.kods: LV40008020804
Nor.konts LV53UNLA0001001700906
AS "SEB banka"
kods UNLALV2X

Rīga

02.02.2015. Nr.0120150315/A193

Ministru Prezidentei
Laimdotai Straujumas kundzei
Labklājības ministram
Uldim Auguļa kungam
Vides aizsardzības un reģionālās
attīstības ministram
Kaspara Gerharda kungam

*Par pašvaldībām nepieciešamo informāciju
sociālās palīdzības administrēšanai*

Šā gada janvāra sākumā Valsts kontrole publiskoja likumības revīziju par pašvaldību sniegtās sociālās palīdzības likumību un efektivitāti par laika periodu no 2013. gada 1. janvāra līdz 2014. gada 30. aprīlim rezultātus. Revīzija tika veikta Labklājības ministrijā un 10 pašvaldībās. Valsts kontroles revīzijas ziņojumos kārtējo reizi ir aktualizēts jautājums par nepieciešamību pašvaldību sociālajiem dienestiem izmantot valsts informācijas sistēmās uzkrāto datus sociālās palīdzības procesa administrēšanā, t.sk. pārliecināties par personas faktiskajiem ienākumiem un to atbilstību noteiktu sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu piešķiršanai.

Latvijas Pašvaldību savienība (LPS) sarunās ar ministrijām jautājumu par valsts reģistru datu pieejamības nepieciešamību pašvaldībām ir akcentējusi jau vairākus gadus, taču pagaidām tā praktiskais risinājums bijis nepietiekams. 2012. gada nogalē, gatavojot Ministru kabineta un Latvijas Pašvaldību savienības 2013. gada vienošanās un domstarpību protokolu, starp valdību un LPS tika panākta vienošanās par valsts reģistru datu un arī informācijas no finanšu un kapitāla tirgus dalībniekiem, VAS "Latvijas pasts" un notāriem nodošanu pašvaldībām, kas arī diemžēl joprojām nav izpildīta. Valdība, Ministru prezidentam parakstot protokolu, apņēmas, ka

- 1) Labklājības ministrija sagatavos grozījumus Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā, nosakot, ka pašvaldības sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības pakalpojumu administrēšanā var izmantot Valsts ieņēmumu dienesta, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras, Uzņēmumu reģistra, Latvijas komercbanku, Latvijas augstskolu, Izglītības un zinātnes ministrijas, Valsts Darba ekspertīzes ārstu komisijas, Lauku atbalsta

dienesta, Ieslodzīto personu informācijas sistēmas un notāru rīcībā esošos datus. Izskatot likumu Ministru kabinetā, protokollēmumā uzdot nozaru ministrijām sagatavot nepieciešamos grozījumus saistītajos normatīvajos aktos, lai nodrošinātu iespēju pašvaldībām bez maksas saņemt Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā norādītos datus;

- 2) Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (Valsts reģionālās attīstības aģentūrai) nodrošinās datu saņemšanu tiešsaistes datu pārraides režīmā (izmantojot valsts datu savietotāju) no visiem valsts reģistriem, kā arī nodrošinās informāciju no finanšu un kapitāla tirgus dalībniekiem, Latvijas Pasta un notāriem par tām fiziskajām personām, kuras pieprasa un saņem sociālos pakalpojumus un sociālo palīdzību.

Valsts kontrole revīzijā mērķa – vai pašvaldību darbība, sniedzot sociālo palīdzību, ir tiesiska un efektīva – izmantoja un analizēja šādu informāciju (tādējādi netieši norādot, kādu informāciju pašvaldībām būtu bijis jāizmanto, vērtējot sociālo pabalstu piešķiršanas tiesiskumu):

- 1) Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu informācijas sistēmā uzkrātie dati no nodokļu maksātāju iesniegtajiem pārskatiem: Ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām no darba ņēmēju darba ienākumiem, iedzīvotāju ienākuma nodokli un uzņēmējdarbības riska valsts nodevu; Mantiskā stāvokļa deklarācijām, Iedzīvotāju ienākuma nodokļa deklarācijām, Mikrouzņēmuma nodokļa deklarācijām, Paziņojumiem par fiziskai personai izmaksātajām summām;
- 2) Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Sociālās apdrošināšanas informācijas sistēmas dati par fiziskajām personām;
- 3) Uzturlīdzekļu garantiju fonda administrācijas informācijas sistēmā „Uzturlīdzekļu garantiju fonda iesniedzēju un parādnieku reģistrs” uzkrātā informācija par izmaksātajiem uzturlīdzekļiem;
- 4) Lauku atbalsta dienesta pārskati par fiziskām personām izmaksātajām subsīdijām lauksaimniecībai un lauku attīstībai;
- 5) Tiesu administrācijas Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas dati par fizisko personu īpašumā esošajiem nekustamajiem īpašumiem un veiktajiem darījumiem ar nekustamajiem īpašumiem un noslēgtajiem uztura līgumiem;
- 6) Valsts zemes dienesta Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas dati par fizisko personu tiesiskā valdījumā vai lietošanā esošajiem nekustamajiem īpašumiem (zemes, būvju un dzīvokļu īpašumiem), kuri nav reģistrēti zemesgrāmatā;
- 7) Valsts akciju sabiedrības „Ceļu satiksmes drošības direkcija” Transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistra un Transportlīdzekļu un to numurēto agregātu tirdzniecības reģistra dati par fizisko personu īpašumā vai turējumā esošajiem transportlīdzekļiem, kā arī par transportlīdzekļu īpašuma tiesību maiņu;
- 8) Valsts tehniskās uzraudzības aģentūras Traktortehnikas, tās piekabju un traktortehnikas vadītāju informatīvās sistēmas dati par fizisko personu

īpašumā vai turējumā esošo traktortehniku, kā arī par traktortehnikas īpašuma tiesību maiņu;

- 9) Uzņēmumu reģistra informācijas sistēmas dati par personām, kuras ir bijušas kapitāla daļu turētājas, valdes locekļi, pārvaldnieki vai īpašnieku pārstāvji;
- 10) Ieslodzījuma vietu pārvaldes Ieslodzīto informācijas sistēmas dati par fiziskām personām, kuras ir atradušās ieslodzījuma vietās;
- 11) Nodarbinātības valsts aģentūras Bezdarbnieku uzskaites un reģistrēto vakanču informācijas sistēmas dati par fiziskām personām, kuras ir reģistrējušās Nodarbinātības valsts aģentūrā kā bezdarbnieki un ir saņēmušas Nodarbinātības valsts aģentūras organizētos nodarbinātības pakalpojumus;
- 12) Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Iedzīvotāju reģistra dati par personu statusu, ziņas par personu miršanas reģistrāciju un informācija par personu deklarēto dzīvesvietas adresi.

Lai pašvaldības varētu nodrošinātu efektīvu un lietderīgu pašvaldības budžeta līdzekļu un administratīvo resursu izmantošanu sociālās palīdzības administrēšanā, **LPS atkārtoti lūdz valdību steidzami nodrošināt**

- 1) **pašvaldību funkcijas – sniegt iedzīvotājiem sociālo palīdzību (sociālo aprūpi) – īstenošanai nepieciešamos, valsts informācijas sistēmās uzkrāto datus.** Dati nododami bez maksas. Turklāt būtiski nodrošināt datus no valsts reģistriem un datu bāzēm ne tikai konkrētā pabalsta, sociālās palīdzības prasītāja ienākumu līmeņa un īpašumu stāvokļa izvērtēšanai, bet arī sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu sistēmas attīstības un plānošanas vajadzībām;
- 2) valsts datu reģistros un datu bāzēs uzkrāto datu nodošanu pašvaldībām **automātiski, saņemot datus tieši no datu avotiem vai izmantojot Valsts reģionālās attīstības aģentūras pārziņā esošo Valsts informācijas sistēmu savietotāju** (katrs reģistrs / datu bāze atsevišķi neslēdz sadarbības līgumus par datu apmaiņu ar katru pašvaldību), tādējādi novēršot nevajadzīgu birokrātiju. Tāpat nepieciešams nodrošināt datu automātisku aktualizāciju;
- 3) katrai pašvaldībai piekļuvi Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas datiem **par visā valsts teritorijā** esošajiem nekustamajiem īpašumiem.

Ņemot vērā iepriekš minēto, LPS lūdz valdību nodrošināt pašvaldībām

- 1) šādus Valsts ieņēmumu dienesta (VID) rīcībā esošos datus:
 - par personas ienākumiem, izmantojot Ziņojumus par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām no darba ņēmēju darba ienākumiem, iedzīvotāju ienākuma nodokli un uzņēmējdarbības riska valsts nodevu pārskata mēnesī (ienākumi pēc nodokļu nomaksas), Mantiskā stāvokļa deklarācijas, Iedzīvotāju ienākuma nodokļa

deklarācijas, Mikrouzņēmuma nodokļa deklarācijas, Paziņojumus par fiziskām personām izmaksātām summām;

- par reģistrētajiem saimnieciskās darbības veicējiem;
- par personu ienākumiem no saimnieciskās vai profesionālās darbības (ienākumi pēc nodokļu nomaksas);
- par apgādājamām personām;
- par pašnodarbinātām personām;
- par Valsts amatpersonu deklarācijās norādītajiem uzkrājumiem, aizdevumiem;
- u.c. datiem VID informācijas sistēmās.

2) nodrošināt Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas datus par visā valsts teritorijā esošajiem nekustamajiem īpašumiem;

3) nodrošināt automātisku datu saņemšanu no šādām valsts informācijas sistēmām (*dati no šīm informācijas sistēmām pieejami, katrai pašvaldībai slēdzot atsevišķu līgumu ar katru reģistru par datu apmaiņu*):

- Tiesu administrācijas Valsts vienotās datorizētās zemesgrāmatas par fizisko personu īpašumā esošajiem nekustamajiem īpašumiem, veiktajiem darījumiem ar nekustamajiem īpašumiem un noslēgtajiem uzturlīgumiem;
- Iedzīvotāju reģistra par personu statusu, deklarēto dzīvesvietu, ziņām par personas miršanas reģistrāciju;
- Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Sociālās apdrošināšanas informācijas sistēmas par fiziskajām personām, kuras saņem Latvijas Republikas vai citas valsts pensijas vai pabalstus;
- VAS “Ceļu satiksmes drošības direkcija” Transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistra un Transportlīdzekļu un to numurēto agregātu tirdzniecības reģistra par fizisko personu īpašumā vai turējumā esošajiem transportlīdzekļiem, kā arī par transportlīdzekļu īpašuma tiesību maiņu;
- Bezdarbnieku uzskaites un reģistrēto vakanču informācijas sistēmas par fiziskām personām, kuras ir reģistrējušās kā bezdarbnieki un saņēmušas NVA organizētos nodarbinātības pakalpojumus;
- Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu informācijas sistēmas (skat. arī iepriekš);

4) nodrošināt automātisku datu saņemšanu no tām valsts informācijas sistēmām, kurām šobrīd pašvaldībām nav pieejas:

- Lauku atbalsta dienesta informācijas sistēma par izmaksātajām subsīdijām lauksaimniecībai un lauku attīstībai;
- Valsts tehniskās uzraudzības aģentūras Traktortehnikas, tās piekabju un traktortehnikas vadītāju informatīvās sistēma par fizisko personu īpašumā vai turējumā esošo traktortehniku, kā arī par traktortehnikas īpašuma tiesību maiņu;

- Uzņēmuma reģistra informācijas sistēma par personām, kuras ir kapitāldaļu turētājas, uzņēmuma valdes locekļi, pārvaldnieki vai īpašnieku pārstāvji;
 - Ieslodzījumu vietu pārvaldes Ieslodzīto informācijas sistēma par fiziskām personām, kuras atrodas ieslodzījumā;
 - Izglītības un zinātnes ministrijas Valsts izglītības informācijas sistēma par pirmsskolas un vidējās izglītības iestādēm – izglītības iestāžu audzēkņu datu bāze. Informācija par personām vecumā no 15 gadiem, kuras iegūst izglītību klātienē vispārējās vidējās vai profesionālās vidējās izglītības iestādē vai ir pilna laika studējošs augstskolā;
 - Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas par fiziskajām personām piešķirto invaliditāti, grupu, piešķiršanas periodu, indikācijām (pabalsts transporta izdevumu kompensācijai, pabalsts īpašai kopšanai, asistenta pakalpojuma piešķiršanai u.c.).
- 5) Nodrošināt informācijas saņemšanu no Latvijas Bankas Kredītu reģistra par personu saistībām un to izpildes gaitu;
- 6) Nodrošināt informācijas saņemšanu no finanšu un kapitāla tirgus dalībniekiem (personu noguldījumi, depozīti, kredīti u.tml.).

Šobrīd ir izstrādāta un daļēji ieviesta Labklājības ministrijas Vienotā sociālās politikas monitoringa informācijas sistēma (SPOLIS), kas paredz uzkrāt plašu informāciju par iestādēm un personām, kas sniedz sociālos pakalpojumus, un aktuālo informāciju par sniegtajiem sociālajiem pakalpojumiem un sociālo palīdzību (t.sk. par valsts sociālās aprūpes centru sniegtajiem pakalpojumiem), bet diemžēl sistēma neparedz atgriezenisko saiti, ļaujot pašvaldībām izmantot datu bāzē uzkrātos datus. Pašvaldībām būtu nepieciešami dati vismaz par fiziskām personām, kuras atrodas pilnā valsts apgādībā – valsts sociālās aprūpes centros, personu saņemtajiem valsts nodrošinātajiem sociālās rehabilitācijas pakalpojumiem u.tml.

Priekšsēdis

Andris Jaunsleinis

03.02.2015. 15:00

1409

Lāsma Ūbele, Padomniece finanšu un ekonomikas jautājumos
67326633, 29539035, Lasma.ubele@lps.lv

Ilze Rudzīte, Padomniece veselības un sociālajos jautājumos
67508531, 29227966, ilze.rudzite@lps.lv

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.